

konnas säravad virulanna Kadri Kuuse hääl ja silmad.

LAULUKosmosest

INNA GRÜNFLEDT
inna.grynfeldt@ajaleht.ee

S hakespeare, Händel, Mozart, Verdi, Tšaikovski, Kapp, Hindpere. Nõnda esinduslik on rahvusoper Estonia noorte lauljate koolitusprogrammi OPERatsioon VOX 6. mail Estonia lavale jõudva lõpuetenduse repertuaar.

Sügisel sadakonna laulunoore seast valitud esitajad on töötanud kogu hingest enda ja häälega ning valmis publiku ette astuma. Aga esialgu ollakse veel proovisaalis.

Seistakse ringis ümber klaveri ja lastakse kuuldavale meloodilist urinat-põrinat. Rii-joo-rii-joo-rii-joo hakkavad hääled kõrgustesse ronima. Keskendumine. Positiivsus. Töömeeleolu. Raiskamiseks pole tihedatel koolitusnädalavahetustel minutitki.

“Figaro”, ja teeme kohe liikumisega. Valmis?” haarab ooperistuudio juhataja Neeme Kuningas kohe tööli lahti. Katkend mängitakse kaks korda läbi. Siis on järg Verdi käes. See nõnda krapsakalt ei lähe ning vabub varsti naeruks. “Arvestades, et kaks nädalat on möödunud, on teil “Figaro” väga hästi mees. Verdiga töötame edasi,” ütleb Kuningas. Soovitakse anda endast parim ja “viia rakett orbiidile”.

Virumaalt pärit ooperistuudio-lane Kadri Kuusk mängib kaasa ooperikatkendites ja keskendub laulule. “Kontserdil laulan Händeli aariat ja teen kaasa grupi ülesastumistes. Ma küll ei tantsi, kuna olen hetkel lapseootel, aga laulan kaasa,” räägib ta.

Kuigi Kadri Kuusk lõpetab kevadel Mödriku rakendus kõrgkoolis sotsiaaltöö eriala, pole tal enam kahtlust, et laulmine on tema õige rada. “Kuna laps sünnib juunis, siis sel sügisel ei lähe ma kuhugi. Laulan lapsele kodus. Siis on aega järele mõelda ja vaadata, kuhu edasi. Eks ikka laulmist õppima, kas Otsa kooli või muusikaakadeemiasse,” räägib ta.

Noore naise sõnul on poolaastat olnud tore ja arendav “Olen õppinud ooperistuudios palju uut ja huvitavat. Solfedžot ja itaalia keelt sai hästi palju juurde õpitud. Triin Ella on minu hääleseadja, temalt olen ka väga palju häid soovitusi saanud, lavalist poolt Neeme Kuninga käest. Kõik on olnud uus ja huvitav. Suurepäraseid etendusi oleme näinud. Hääl on palju kõrgemaks läinud. Ei usukski, et nii lühikese ajaga saab nii palju teha, saame ju kokku kahe nädala tagant nädalavahetustel koolitustel,” kõneleb ta.

Lauluõpetaja Triin Ella ütleb, et Kadri on suure looduse andega. “Tal on hästi ilus sügav mahlakas tämber. Tal on imekaunis hääl ja eriline sisendusvõime, oskus minna asja sisse. Laulud, millega oleme tegeleenud, on südamlilikud ja armsad, isegi natuke valusad. Kadri on hästi tubli, suure sisemise võimega. Talle on palju antud,” puistab õpetaja kiitust.

Kuna Kadri Kuusel polnud stuudiosse astudes tugevat muusikateoreetilist baasi, on nad sellega vähehaaval tegeleenud, samuti häälele uusi kõrgusi avastanud. “Kadri laulis stuudiosse astudes väga madalalt. Julgustasime teda ka kõrgemaid noote proovima. Ja tema julges! Nüüd ta laulab sekst kõrgemalt,” räägib ta.

Triin Ella meelest iseloomustab Kadrit pühendumus ja siivitsimine. “Kui andsin talle laupäeval uue loo, oli tal pühapäevaks otsitud välja selle itaaliakeelne tõlge, samuti kõik helilooja kohta. Huvi ja tahe on suur ja see teeb rõõmu.”

Neeme Kuningas meenutab, et Kadri vapustas teda ja teisi, kes käisid noorte ettelaulmisi kuulamas, erakordselt huvitava ja kauni häälega. “See on loomulik hääl selles mõttes, et loomulik kõikes registrites, mida ta hetkel valdas. See on väga uniikaalne, sest häält ei saa inimene endale ise teha, see on looja ja looduse poolt antud nagu silmade värv. Hääl on omamaoodi nagu maavara või aare. Väikese rahva puhul tuleb need kalliskivid üles leida, neid lihvida. Kadri on üks, kellel sellised eeldused võiks olla. Selge, et ta vajab koolitust ja arendamist nii vokaalpedagoogide kui ka muusikute juures, sest tema muusikaline taust ei ole nii tugev, aga ta on väga töökas ja sarmikas ja väga hästi meie truppi sulandunud tüdruk. Arvan, et kaaslased läheksid temaga luurele ehk etendust tegema kindlasti. Ainult kiidusõnu võin öelda,” räägib Kuningas.

Õpetajate arvates saavad noored stuudios natuke ooperimaailma nuusutada, aga edasi peavad nad ise minema. “See tee on pikk. Julgus katsetada midagi uut on Kadril olemas. Ja see on kõige alus. Ta ei sea endale raame. Mulle tundub, et sealt tuleb üks kõrge ja väga kihvt hääl,” sõnab Triin Ella.

Lõpuetenduses laulab Kadri Kuusk soololauluna Händeli imekaunist kuulsat aariat “Luba mul nutta” ooperist “Xerxes”.

Laupäev algab Shakespeare’iga Estonia talveaias. Neiud on Juliad ja noormehed Romeo. Rõdustseen. Igaüks ütleb vaid fraasi, kuid kokku peavad need kõlama nõnda, nagu kõneleksid omavahel üks naine ja üks mees. Õpitakse kuulama partnerit, hoidma mõtet ja meeleolu. “Küsimus on sekundi murdosades, millal ma jätkan oma lausega, sõnaga, mõttega. See on filigraanne töö, tiimitöö,” sõnab Kuningas.

Romantilisele rõdustseenile järgneb tantsuproov. Aga ega püüet tehta ega saltosid vistata niisama, ikka koos laulmisega. Ja noodid-toonid peavad olema puhtad, kaunid, säravad ... Kui see on käes, annab lavastaja uue ülesande: karakter! “Sina oled Athos, sina Porthos, sina Aramis ja sina d’Artagnan,” õpetab Neeme Kuningas noormehi ning number saab silmanähtavalt uue sisu ja ilme. “On ikka lavastajat ka vaja,” muigab Kuningas.

Õhtupoole on kavas laulutunnid kontsertmeistriga ja lõpuetendusel kõlavate soololaulude seadeproovid. Vahepeal leitakse aeg kostüümide valimiseks ja proovimiseks ning pühapäeval ollakse valmis etenduse läbimänguks.

Üks ... kaks ... kolm ... ja veel mõni päev. Start! Noored on saanud aimu, mis ootab neid ooperi avakosmose. Edasise marsruudi valib iga lauljahakatis ise, muusika külgetõmbejõust sõltuvalt.

12
noort lauljat
stardib raketiga
OPVOX-1.

on rasked ja missugune pühendumus peab selleks olema. Milline andelaad, millised omadused. Kui nad otsustavad valida ooperi- või muusikalilaulu elukutse, siis nad teavad, mida sellelt oodata, oskavad teha õigeid valikuid.

Selle koolituse eesmärk oli noortele võimalus anda ja sellist ametit laiemalt propageerida, ühtlasi näidata, et meil on Eestis palju noori andekaid inimesi. Kogu Eesti viisipidav noorsugu ei mahu superstaarisaatesse ja samas on meil ka teistsuguseid kohti, kus noor saab areneda, mis töötab huvitavat elu ja väga loominguulist tulevikku.

Kas ooperitähed võinuks jõuda telesse nagu klassikatähed?

Klassikatähtede formaat on huvitav ja tänuväärne. Ka meie projekti puhul oli juttu televisiooniga, aga auditooriumi köitmiseks on vaja võistlusmomenti, paraku see meie eesmärkidega kokku ei lähe.

Siin on tegemist protsessiga ja selle protsessi käigus on võimalik jõuda teatud arenguni. Kui me need otsused teeme etapil, kus areng on pooleli või pole küps, siis ei ole see päris õiglane ning võib muuta noore inimese otsuseid ja halvemal juhul teda traumeerida. Leidsime, et see ei ole õige formaat.

Kiituseks klassikasarjale on see, et seal esinesid noored, kes on aastaid sellega tegeelnud, kes olid juba professionaalid oma valdkonnas. See on põhjus, miks võistluse formaat ja avalik tähelepanu, mis pole eksperdipõhine, vaid skaalal meeldib-ei meeldi või oli kenasti riides, meile ei sobi.

Amet, mida noortel nuusutada laseme, on keeruline ja põnev, kinnitab rahvusoper Estonia lavastaja ja “Operatsiooni VOX” ehk ooperistuudio juht Neeme Kuningas.



PEETER LANGOVITS